

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer:	2019-0253
Klageren:	XX 3650 Ølstykke
Indklagede: CVR-nummer:	DSB S-tog 25050053
Klagen vedrører:	Kontrolafgift på 750 kr. grundet manglende forevisning af rejsehjemmel
Parternes krav:	Klageren ønsker, at ankenævnet annullerer kontrolafgiften, og gør gældende, at hun undervejs på rejsen mistede sit rejskort Flex, som var checket ind Indklagede fastholder kontrolafgiften
Ankenævnets sammensætning:	Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust Rasmus Markussen Torben Steenberg Helle Berg Johansen (2 stemmer)

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 1. maj 2020 truffet følgende

AFGØRELSE:

DSB S-tog er berettiget til at opretholde kravet om betaling af kontrolafgiften på 750 kr.

Beløbet skal betales til DSB S-tog som sender betalingsoplysninger til klageren.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

-oOo-

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg fx på www.domstol.dk, www.advokatnoeglen.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

-oOo-

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klageren rejste den 20. oktober 2019 med Metroen fra Forum st. til Vanløse st., hvorfra hun skulle videre med S-tog til Ølstykke. Forinden havde hun checket ind på et rejsekort Flex erhverv, men i forbindelse med at hun skulle foretage et skiftecheck ind, opdagede hun, at rejsekortet var forsvundet fra hendes lomme.

Ifølge klageren havde hun en grædende baby på armen, og hun forklarede lokoføreren om sagen, inden hun steg om bord på S-toget. Hun spærrede rejsekortet efter 14 minutter kl. 16:57, men ved kontrol blev hun kl. 17:14 pålagt en kontrolafgift, selv om hun viste spærringen til kontrolløren.

Hun klagede til DSB over kontrolafgiften, som fastholdt denne den 24. oktober 2019. Klageren skrev derfor på ny til dem og gjorde gældende, at det var indlysende, at hendes rejsekort var blevet misbrugt, da der kl. 16:52 var foretaget check ud på Nørreport st., hvor hun ikke befandt sig.

DSB fastholdt på ny kontrolafgiften den 8. november 2019 med den begrundelse, at klageren inden påstigning havde været vidende om, at hun ikke havde nogen rejsehjemmel, men at hun ikke havde forsøgt at billettere på anden vis.

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

Klageren rejste den 20. oktober 2019 med et rejsekort Flex erhverv som rejsehjemmel. Et sådant rejsekort er upersonligt og kan benyttes af ihændeleveren ved korrekt kundetype.

Passagerer, der rejser på rejsekort Flex, skal ved omstigning til andet transportmiddel foretage et skifte-check ind. I forbindelse med klagerens omstigning fra Metro til S-tog, opdagede hun på Vanløse st., at hendes rejsekort Flex var forsvundet.

Men på trods af dette valgte hun at stige om bord på S-toget uden at billettere på anden vis.

Hun kunne ved kontrollen derfor ikke forevise nogen gyldig rejsehjemmel, og kontrolafgiften blev dermed pålagt med rette.

Det af klageren anførte om, at hun ikke havde til hensigt at snyde, kan ikke føre til et andet resultat, da det ikke er en betingelse for at pålægge en kontrolafgift, at passageren bevidst har søgt at omgå reglerne om at forevise gyldig rejsehjemmel ved kontrol.

Herefter og da det var muligt at købe billet på stationen eller mobiltelefonen, og da der kørte tog fra Vanløse Station mod Ølstykke hvert 20. minut, finder ankenævnet, at der ikke har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at kontrolafgiften skal frafaldes.

RETSGRUNDLAG:

Af § 14 stk. 1 i lov om ændring af lov om trafikkselskaber og jernbaneloven, fremgår jernbanevirksomhedernes adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billetter og kort).

I de fælles landsdækkende rejseregler, som trafikvirksomhederne har vedtaget, præciseres hjemmelen til at udstede en kontrolafgift.

Det anføres således bl.a., at passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 750 kr. for voksne.

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører følgende:

”Var det en bøde og ikke en afgift, jeg havde modtaget, så ville der mangle forsæt til at ville snyde for at jeg kunne blive dømt.

For I mener vel ikke at jeg kunne drage fordel af at checke ind på Forum, miste kortet og melde det som bortkommet, med det som det medfører?

Jeg har med en grædende baby på armen samt barnevogn skyndt mig op på s togs perronen i håb om at kunne nå det holdende Frederikssund tog. Opdager at Rejsekortet ikke er i lommen længere, men tænker at det jo stadig er checket ind, hvorfor jeg i god tro påstiger toget, hvor jeg med det samme sætter i gang med at melde kortet for bortkommet/stjålet. Til kontrolløren vil jeg vise dokumentation på telefonen for anmeldelsen af Rejsekortet, men det ønsker han ikke at se.

I kan dog se på hændelsesforløbet, at sagen forholder sig tidsmæssigt som beskrevet.

Jeg erkender ikke at kunne fremvise gyldig rejsehjemmel på stedet, men I må som offentlig instans og anstændige mennesker kunne forstå at det ikke er rimeligt at straffe en passager som indlysende har handlet i god tro.

Mine indsigelser mod afgiften gælder fortsat, i og med at jeg handlede i god tro i en presset situation, idet jeg ved indcheckning på perronen på Vanløse station, hvor toget netop var kørt ind, med grædende baby på armen samt barnevogn, opdagede at kortet var tabt/stjålet.

Jeg valgte at løbe frem til lokoføreren og sige det til ham, hvorefter jeg, uden at vente på svar, hastede tilbage for at nå ind i toget, idet jeg, i god tro, troede jeg var checket ind trods tabt kort, ligesom jeg ikke, i denne situation, kunne overskue hvordan og om jeg overhovedet var forpligtet til, at indløse en ny billet.

At jeg skulle undersøge sagen nærmere, blev vurderet et kort øjeblik, men idet jeg mente at jeg havde gyldig rejsehjemmel og at min baby skulle hjem nu for at få babymad (9 mdr., så kan ikke spise en hapsdog fra 7 eleven og vente i yderligere 20 minutter)

Så snart jeg var i toget, gik jeg i gang med at finde ud af proceduren mht. at spærre kortet, som blev effektueret/godkendt inden at jeg blev kontrolleret og modtog en kontrolafgift.

At kontrolløren ikke, jf. ham selv, må foretage et skøn på stedet, er også kritisabelt, han var en voksen mand, som vel også kunne se situationen når han fik forevist kvitteringen på min tlf. for netop anmeldt tabt/stjålet kort.

Hvis denne afgift fastholdes, føler jeg virkelig, at det er urimeligt og at ”retssystemet” spiller fallit, når der ikke tages rimelig hensyn til det åbenlyse manglende forsæt til at snyde.”

Indklagede anfører følgende:

”DSB kan oplyse, at der den 20. oktober 2019 klokken 17:41 er udstedt en kontrolafgift til klager i S-toget mellem Stenløse og Ølstykke station. Kontrolafgiften blev udstedt, da klager ved kontrollen i toget ikke kunne forvise billet. Da klager ikke kunne forvise billet, har DSB haft et berettiget grundlag for at udstede og fastholde kontrolafgiften.

I henhold til De Fælles Landsdækkende Rejseregler er kunden selv ansvarlig for at sikre sig gyldig billet inden ombordstigning. Kontrolafgiften er udstedt i henhold til de gældende rejseregler.

Følgende fremgår af De Fælles Landsdækkende Rejseregler af 1. november 2018:

2.3. Køb af rejsehjemmel

Ved rejser med tog, bus og metro skal kunden være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel. Ved rejser med bus kan kontantbillet købes ved påstigning. Visse buslinjer kan undtages herfra jævnfør nærmere oplysning på www.dinoffentligetransport.dk. Chaufføren er kun forpligtet til at tage imod kontanter op til nærmeste hundrede kroner.

Billet kan kun købes før påstigning ved rejser med DSB's, Arrivas og Nordjyske Jernbaners tog, med metro, med Nærumbanen, med Lokaltog region Sjælland, med Vestbanen samt med Letbanen ved Aarhus.

Billet kan købes efter påstigning i Lokaltog region Hovedstaden (bortset fra Nærumbanen).

I Lemvigbanen og bybus i Aarhus er der selvbillettering. Der er billetautomat i tog/bus. Billetautomaten tager kun mønter, og billet skal købes straks efter påstigning, før kunden sætter sig.

Der er mulighed for køb af rejsehjemmel i automater på DSB's, Arriva Togs, Nordjyske Jernbaners, Letbanen ved Aarhus og Metroselskabets stationer. Der kan derudover købes billetter i automater på de større stationer ved Lokaltog region Sjælland og ved Vestbanen. Ikke alle billetter og kort kan købes i alle automater. Automater modtager mønter og/eller betalingskort. Der er også mulighed for at købe rejsehjemmel i selskabernes betjente salgssteder inden for åbningstiden samt via selskabernes hjemmesider (se afsnit 21).

De fleste selskaber tilbyder også rejsehjemmel via mobile enheder (f.eks. mobiltelefon, smartphone og tablet). Denne service kan ikke tilgås hos alle teleselskaber, og på visse steder og tidspunkter har ikke alle teleselskaber den nødvendige dækning.

Nærmere information, om hvordan og hvor der kan købes rejsehjemmel, findes på selskabernes hjemmesider (se afsnit 21).

2.4. Brug af rejsehjemmel

Kunden skal ved modtagelsen af rejsehjemmel sikre sig, at det udleverede svarer til det ønskede. Kunden skal have gyldig rejsehjemmel ved indstigning herunder sikre sig, at rejsekortet er korrekt checket ind. Kunden kan forlænge rejsen ved et tilkøb af flere zoner til den ordinære rejsehjemmel. Tilkøbet skal foretages, mens den ordinære rejsehjemmel fortsat er gyldig. Regler for køb og brug af tilkøbsbillet følger de almindelige regler for køb af rejsehjemmel. Dette gælder også ved rejser med bus. Chaufføren udfører ikke systematisk billetkontrol, men kan give vejledning ved kundens forespørgsel.

Rejsehjemlen giver ikke adgang til en bestemt afgang, medmindre dette fremgår af rejsehjemlen, og der garanteres ikke en siddeplads. For visse busser og tog kan der opkræves særlige tillæg, f.eks. nattillæg. Dette vil fremgå af køreplanerne.

Hvis rejsehjemlen har en tidsgyldighed, og denne udløber under rejsen, gælder rejsehjemlen ikke længere end til førstkomende endestation. Information om særlige regler vedrørende tidsbegrænsninger/spærretid på rejsehjemlen findes på selskabernes hjemmesider (se afsnit 21).

For rejsekort gælder særlige regler (se www.rejsekort.dk/kortbestemmelser).

For rejser med bybus i Aarhus kommune og med Letbanen ved Aarhus gælder, at kunden skal stige af senest på det tidspunkt, der er stemplet på billetten (se www.midttrafik.dk).

.....

2.6. Kontrol af rejsehjemmel

Under hele rejsen skal kunden medvirke til gennemførelse af billetkontrol, denne pligt gælder også umiddelbart efter, at kunden har forladt bussen eller er steget af toget og indtil personen eller Metroselskabets område forlades.

Nogle billettyper kan købes som Print-Selv billet. Print-Selv billet på papir eller skærm skal sammen med det valgte ID vises ved billetkontrol. Billetten skal vises i sin helhed, og det skal være muligt at scanne koden på billetten.

Mobilprodukter vises til kontrolpersonalet, f.eks. ved at der kan scrolles eller bladres efter behov eller ved, at kunden giver telefonen til kontrolpersonalet. Mobilproduktets gyldighed skal kunne verificeres ved, at kontrolpersonalet sender en kontrolbesked eller foretager en kontrolopringning til det telefonnummer, hvortil mobilproduktet er bestilt. Skærmen på den digitale enhed skal være i en sådan stand, at kontrol er muligt.

Hvis kunden rejser på sit rejsekort med en anden kundetype, end kunden er berettiget til, kan kunden få en kontrolafgift. Hvis kunden f.eks. rejser med kundetyper barn på et rejsekort anonymt eller et rejsekort flex, kan kontrolpersonalet kræve dokumentation for, at kunden er berettiget til at rejse med kundetyper barn. På samme måde skal en kunde med et rejsekort personligt legitimere sig, hvis kontrolpersonalet beder om det jf. afsnit 2.7.4. Kan gyldig rejsehjemmel ikke fremvises på forlangende, vil en efterfølgende visning ikke blive accepteret, jævnfør dog afsnit 2.7.5 om rejse uden pendlerkort.

Politiet kan medvirke eller tilkaldes under kontrollen, hvis kontrolpersonalet skønner det nødvendigt.

2.7. Kontrolafgift

2.7.1. Gyldighed af rejsehjemmel

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift. Det gælder også, hvis kunden har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker.

Som kunde uden gyldig rejsehjemmel betragtes også kunder, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsetidsbegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages). Kunder, der rejser alene på andres rejsekort personligt eller med en anden kundetype, end kunden er berettiget til, rejser uden gyldig rejsehjemmel. Kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes. Rejsekortet må endvidere ikke være så slidt/tildækket, at navnet ikke kan læses.

2.7.2. Afgift

Kontrolafgiften udgør 750 DKK for voksne og unge og 375 DKK for børn og hunde. For cykler er afgiften 100 DKK. Kontrolafgifter ved rejser over Øresund med DSB kan også betales i SEK og udgør da 1.000 SEK (voksne), 450 SEK (børn og hunde) og 150 SEK (cykler). Kunder, som har checket korrekt ind ved rejsens begyndelse, men som ikke har checket rejsekortet ind ved skift af transportmiddel, rejser også uden gyldig rejsehjemmel. I denne situation udgør kontrolafgiften 10 DKK.

2.7.3. Kontrolafgiftens gyldighed

Kontrolafgiften udgør i ovennævnte tilfælde rejsehjemmel til en uafbrudt rejse til den station, som kunden oplyser, og kun med det selskab, der har udstedt afgiften. I busser udgør kontrolafgiften rejsehjemmel til bussens endestation.

Klager har i sin henvendelse til DSB oplyst, at hun inden påstigning på Vanløse Station opdagede, at hun havde tabt sit rejsekort. Klager steg herefter på toget uden at købe anden billet til rejsen.

I sådan en situation, hvor det ikke er muligt at foretage skifte check ind, skal klager i overensstemmelse med selvbetjeningsprincippet sikre sig gyldig billet til rejsen på anden vis.

Det er DSB's opfattelse, at det med rimelighed kan forventes, at klager, da hun, inden påstigning af S-toget på Vanløse station, opdagede, at hun havde mistet rejsekortet, havde købt en anden billet til rejsen, også selvom klager måtte benytte en senere togafgang. Der kørte den 20. oktober tog fra Vanløse Station mod Ølstykke hvert 20. minut.

Det Rejsekort, som klager har henvist til, er et erhvervsrejsekort oprettet af Den Danske Zoneterapeutskole. Dette rejsekort kan benyttes af alle ansatte i virksomheden og er derfor ikke personligt.

Der er den 20. oktober følgende registreringer på rejsekortet:

Dato	Kl.	Fra	Kl.	Til	Beløb	Saldo kr.
19-08-2019	13:50	Vanløse St.	14:25	Dyssegård St.	-16,00	1.083,59
20-10-2019	13:15	Ølstykke St.	14:18	Nørreport St.	-40,48	1.043,11
20-10-2019	16:31	Forum St.	16:52	Nørreport St.	-14,08	1.029,03
29-10-2019	03:20	Rejsekort tilbagebetalt			-1.029,03	0,00

Heraf ses, at der er foretaget en rejse fra Forum til Nørreport, hvor der blev checket ud kl. 16:52. Klager har oplyst, at hun ikke foretog check ud på Nørreport den 20. oktober kl. 16:52.

Når der benyttes et upersonligt rejsekort, og dette ikke er forevist ved kontrollen i toget, er det ikke muligt ved den efterfølgende sagsbehandling at annullere en kontrolafgift med henvisning til og dokumentation for en upersonlig billet. Konkret for det rejsekort, som klager henviser til, er det ikke muligt at afgøre, hvem der foretog rejsen fra Forum til Nørreport.

Såfremt det rejsekort, klager havde benyttet, var personligt, er det i en situation, hvor rejsekortet ikke er forevist ved kontrollen i toget, ikke muligt i den efterfølgende sagsbehandling at annullere en kontrolafgift

alene på baggrund af et check ind foretaget ved rejsens start, da et check ind alene ikke kan sidestilles med at have gyldig billet til rejsen.

En billet fra Vanløse til Ølstykke betalt med rejsekort koster 44 kroner. Ved check ind hæves der på kortet 25 kroner i forudbetaling. Først ved check ud hæves der fuld betaling for billet til rejsen. Klagers antagelse om, at et check ind på et mistet rejsekort kunne sidestilles med gyldig billet, er ikke mulig, da der ikke bliver betalt fuld pris for rejsen, når der ikke checkes ud.

DSB kan i sagsbehandlingen ikke åbne op for, at et check ind alene betragtes som gyldig billet, da der i sådan en situation ikke vil være betalt fuld pris for rejsen, når billetprisen overstiger 25 kroner.

Såfremt klager var i tvivl om, hvordan hun kunne sikre sig gyldig billet til rejsen, var der mulighed for at opsøge hjælp hos personalet i 7-eleven eller ved telefonisk henvendelse til DSB Kundeservice. Da klager steg på toget på Vanløse Station, var hun vidende om, at hun ikke ville kunne forevise gyldig billet ved eventuel kontrol. At klager troede, at et check ind på et upersonligt rejsekort var tilstrækkeligt, kan ikke fritage klager fra at skulle have gyldig billet til hele rejsen.

Som oplyst er det ikke muligt ved en senere henvendelse at afgøre, hvem der har foretaget en rejse, som er betalt med et upersonligt flex rejsekort.”

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævningsformand